Búnadarsjóds
skyrslur
Vesturamtsins.
1827-48.

Auglýsing

um

Vesturamtsins opinbera bú-skapar fjársjód

fyri

Árin 1827 til 1839

útgéfin

af stjórnendum ens sama

Amtmanni B. Thorsteinson
Riddara af Dannebrogen

og

Sýsslumanni S. Schulesen
í Snæfellsness Sýsslu.

Videyar Klaustri, 1839.

Prentad á Fjársjódsins kostnad.

Af þeirri reglugjørd fyri Vestur amtsins búskapar fjársjód, sem dagsett er þann 15da Maí 1828, en af Konúngi allranádugast stadfest þann 4da Júní 1830, hvør reglugjørd þar eptir var prentud 1831 og af Sýsslumønnum útbýtt medal almeníngs í sama Amti, er þad alkunnugt, ad Herra Agent og Kaupmadur Fridr. Svendsen, þá búfastur á høndlunarstadnum Flateyri í Isafjardarsýslu, var sá fyrsti frumkvødull til ad stipta þenna fjársjód, hvørjum hann strax veitti talsverdann peníngastyrk á árunum 1827 og 1830; ennfremur er þad af reglugjørdinni almenníngi kunnugt, ad adaltilgángur þessa fjársjóds er, med verdlaunum ad leitast vid ad frama jardarrækt, fiskiveidar, hússlegar handydnir og ysirhøfud sérhvørn annann nytsamann og landinu heillavænlegann atvinnuveg, sem og, ad fjársjódsins stjórnendur eru Amtmadurinn í Vesturamtinu og sá Sýslumadur sem býr honum nærst, hvøred frá árinu 1827 og til fardaga næstlidid ár, var þáverandi Sýslumadur í Snæfellsnes — en nú Sýslumadur í Dala-Sýslu, Herra Chr. Magnúsen.

Þad var fyri laungu hans og minn ásetníngur ad láta prenta greinilegann lista yfir alla þá menn sem med gjøfum, eda uppá annann máta, hafa styrkt fjársjódinn, líka árlega stutta skýrslu um fjársjódsins peninga ástand, svo allir gjætu þaraf séd, hvørsu mikid af tilløgum hefur í ockar hendur komid, og hvørnig med þad hefir verid farid híngad-til. En hérí hefur ýmislegt ordid til hindrunar, þó einna mest þad, ad vid álitum rádlegra, medan fjársjódsins høfudstóll var svo lítilvægur

(og þetta var allt þángad til í firra, ad Konúngurinn allranádugast skeinkti fjárfjódnum 700 rbd. r. S) heldur ad brúka þá árlega rentu, sumpart til þar af ad útbýta verdlaunum, sumpart til þar med ad auka høfudstólinn, en ad láta hana gánga til midur naudsynlegrar prentúnar. Þad hefur og einnig tálmad þessari fyrirætlun, ad stjórnendur fjárfjódsins hafa átt allángt tildráttar til landsins prentsmidju med fleiru þesskonar. Eingu ad sídur hafa þó stjórnendurnir á seinni tímum vid sérhvør árslok tilkynnt Sýslumønnunum í Vestur-amtinu sjódsins fjárhag og framqvæmdir, samt bedid þá um ad byrta þetta fyri almenníngi á mannatalsþíngum, einsog líka stjórnendurnir árlega hafa sendt því konúnglega Rentukammeri reikníng fyri þeissa stiptun, og meddeilt því konúnglega danska Cancellíi jafnadarútdrátt af sjálfum høfudreikníngunum, hvørjir ásamt ødrum skjølum, er vidkóma stiptuninni, eru bókadir og geymdir útaf fyri sig medal vestur-amtsins embættis-skjala.

Ad svo fyrirmæltu er þad þá nú fyrst, ad hérmed leggst fram á prenti fyri almenníng og vestur-amtsins gódu innbúa sérílagi:

1) Jafnadar-útdráttur af øllum fjárfjódsins reikníngum frá því þeir fyrst byrjudu og til næstlidins árs útgaungu, hvaraf medal annars má sjá, ad fjárfjódsins høfudstóll af gjøfum og spørudum rentum er voxinn til 1'900 Rbd. r. S. sem standa á vexti í þeim konúnglega íslenzka jardabókarkassa.

2) Listi yfir alla þá menn bædi í vestur-amtinu og fyri utan þad, sem til útgaungu ársins 1838, hafa styrkt fjárfjódinn, af hvørjum lista náqvæmlega má sjá, nær og hvørsu mikid hvøreinn hefur géfid; þarhjá verdum vid í þetta skipti ad geyma ockur ad géta

þeirra manna, sem í ár hafa látid sjódnum sitt ørlæti í té, þángad til þeir verda oss gjørr kunnir úr øllu amtinu; hitt vitum vid, ad úr Snæfellsness sýslu einni, eru þegar í ár 30 rbd. r. S. vidbættir, hvad sem meira verdur. Ad ødruleiti er þad af þeim hér vidtengda lista í augum uppi, hvør helst sem orsøkin er, ad stiptanin ecki hefir notid jafnrar heppni í sérhvørju Løgsagnarumdæmi, einsog menn líka verda varir vid, ef vel er adgád, ad talsverdur fjøldi, af efnagódum mønnum, í þad minnsta þeim sem álitnir eru ad vera þad, vid þetta tækifæri ei hafa sýnt ørlæti sitt eptir líklegri tiltølu; hvar ámedal jafnvel mætti finna einstøkn menn í hinni geistlegu rød; hins vegar hafa því nær allir Kaupmenn og velflestir Sýslumenn, veitt meira eda minna, og sumir ríkmannlegt tillag.

3) Listi yfir þá menn, hvørjum sídan 1832 hafa verid veittar premíur. Fyrr hafdi fjársjódurinn af sínni rentu lítil eda eingin efni hértil; stjórnendunum var einnig á fyrstu árunum mest umhugad ad auka høfudstólinn, jafnvel med rentunni, svo verdlaunin seinna-meir gætu ordid ríkari fyri þá, sem álitust verdugir ad ødlast þau.

Loksins leyfum vid ockur ad minnast á, ad þó brúkud hafi verid øll hagsýni í, sem fljótast ordid gat, ad koma fjársjódsins eign á rentu og renturentu í jardabókarkassann, og eingin vidleitni frá stjórnendanna sídu hafi verid spørud til ad upphvetja helst efnagóda menn, til ad styrkja þessa nytsømu stiptan, sem er Vesturamtsins innbúa eigin eign, svo hefur þó hérí ecki ordid frekara ágengt, enn komid er. Ad þad er svo mikid, ber þarhjá mest og bezt ad þakka okkar allramildasta konúngi, sem og fjársjódsins ádurnefnda heidarlega stiptara, ad ógleimdum margra annara rausu og gódvilja, hvarum

nægilega upplýsíngu er ad finna í sjálfum gjafalistanum. Því er midur, ad fjársjódsins árlega renta 76 Rbd. r. S. er harla ónóg til framvegis ad frama þessarar stiptunar mikilvæga augnamid, svo nockru géti numid, hvørju vissulega einginn mun neita sem lítur til þess, ad peníngar á seinni árum hafa fallid svo tøluverdt í verdi, móti landaurum og verkum manna, ad þarsem 8 til 15 Rbd. verdlaun ádur sýndust sæmileg, þar hvørki sæmir né hæfir nú ad bjóda minni premíu enn 15 til 30 Rbd; auk þess, ad þad væri mjøg svo æskilegt, ef þessi fjársjódur gjæti uppá annann máta, enn einúngis med verdlaunum, ordid almenníngi til gagns og upphvatníngar, svo sem med prentudum nytsamlegum ritgjørdum um búskaparefni, ef einhvør vildi semja þær, vidlíkt og þad lofsverda húss- og bú-stjórnarfélag í sudramtinu hefur sér á hendur tekid, og nú þegar látid á prent útgánga fleiri, ad ockar hyggju, harla nytsamlegar og vel samdar ritgjørdir, sérílagi um „húsStjórnina" samt „jarda medferd og útektir hér á landi". En hérum verdur ad svokomnu ei annad sagt, enn ad „Efnin hljóti ad ráda" uns okkar litla sjódi aukast stærri kraptar, í hvørju tilliti vér innilegast felum hann á hendur øllum velviljudum og rausnarlyndum fødurlands vinum, helst þeim er búa í vesturamtinu, hvar hann, eptir augnamidinu, sérílagi á ad stipta nytsemi, eins og vér ad lyktum finnum oss tilqvadda, ad votta þeim vort innilegasta þakklæti, sem híngadtil hafa gért svo gódann róm ad máli voru.

Skrifad í Maí mánudi 1839.

No. 1.

Utdráttur og jafnadar-reikníngur, vidkomandi Vesturamtsins búskapar fjársjód fyri árin 1827 til 1838 inncl.

Inntekt.	r. S. Rbd.	ß.	Utgift.	r. S. Rbd.	ß.
1. Gjafir til fjársjódsins frá 1827 til 1838 samkvæmt listanum No. 2 í alt. . .	1728	1	1. Borgad fyri prentun á reglugjørd fyri fjársjódinn, m. m.	3	32
			2. Veitt verdlaun eptir listanum No. 3.	99	
2. Aukainntektir: innsendt af Herra Agent og kaupmanni Fredrek Svendsen fyri nockrar seldar bækur, 11, rbd, 23. ß. samt annad smávegis innkomid 1832 6. rbd. . .	17	23	3. Eptirstødvar: a) innsett í jardabókar kassann móti konúnglegum skuldabréfum 1900 b) geimt hjá mér Amtmanni Thorsteinson í peníngum. 13rb.79ß.	1913	79
3. Rentur, af þeim peníngum, sem smátt og smátt hafa verid innsettir í jardabókar kassann, í alt til 11 Júni 1838. . .	270	87			
	2016	15		2016	15

No. 2.

Listi

Yfir þá menn, sem með gjöfum hafa stofnað og eblt Vesturamtsins búskapar fjársjóð.

Gjafaranna nofn, stétt og heimili.	Gjafanna upphæð fra hvorjum einstokum r. S. Rbdl.	ß.	i hvorri Sýslu fyri sig r. S. Rbdl.	ß.
Mýra og Hnappadals Sýsla.				
Ár.				
1831. Jón Sigurdson eigineignarbóndi Efranesi. . . .		64		
— Olafur Þorbjørnsson eigineignarbóndi Lundum. . .	1	32		
1832. Jón Arnason stúdent Kalmannstúngu. . . .	1			
— Helgi Helgason hreppstjóri og Dannebrogsmadur Vogi.	1	56		
— Jón Sigurdsson hreppstjóri Alptanesi. . .	1	56		
— Jón Audunsson hreppstjóri Þorvaldsstødum. .	1			
— Sigurdur Helgason hreppstjóri Jorfa. . . .	1	57		
á sídunni	8	73		

Gjafaranna nafn, stétt og heimili.	Gjafanna upphæð frá hverjum einstökum r. S. Rbdl.	ß.	í hverri Sýslu fyrir sig. r. S. Rbdl.	ß.
flutt	8	73		
1832. Jón Sigurdsson eigineignarbóndi Hjörtsey. . .	1	—	9	73
Snæfellsnes Sýsla.				
1827. Bjarni Thorsteinson, Amtmadur R. D. Stapa. .	8			
— Oddur Hjaltalín héradslæknir Grundarfyrdi. . .	3			
— Jón Asgeirsson prestur Stapatúni		48		
— Olafur Gudmundsson kapelán Sveinsstødum. . .	2			
— Jóhann Bjarnason kapellan Jónsnesi. . .	2			
— Stephán Skefing umbodshaldari Ingjaldshóli. . .		48		
— Hans A. Cláusen kaupmadur Olafsvík. . .	10			
— Arni O. Thorlacius kaupmadur Stikkishólmi. . .	5			
— Jón Kolbeinsson kaupmadur samastadar. . .	3			
— Ole Steenbach høndlunarfactor samastadar. . .	2			
— Haflidi Helgason høndlunarfactor Grundarfirdi. . .	2		—	
á sídunni	38	—	9	73

Gjafaranna nøfn, stètt og heimili	Gjafanna uppbæd frá hvør-jum ein-støkum r. S. Rbdl.	ß.	í hvørri Sýslu fyrir sig r. S. Rbdl.	ß.
flutt	38		9	73
1827. Pétur J. Kolbeinsen høndlunar-factor samastadar.	1	12		
— Jón Danielsson verslunarmadur samastadar.	1			
— Knud Schiøth afhendíngarmadur Olafsvík.		48		
— Sigurdur Jakobsson snidkari samastadar.	2			
— A. W. Petersen afhendíngarmadur samastadar.	1			
— Gudmundur Jónsson hreppstjóri Munadarhóli.		48		
— Brynjólfur Jónson hreppstjóri Brimilsvøllum.		48		
— Einar Gudmundsson útvegsbóndi Olafsvík.		76		
— Haldór E. Kólvig skipstjórnari Stikkishólmi.	1			
— Jón Gudmundsson smidur Olafsvík.		32		
— Gudmundur Haldórsson búdarmadur samastadar.		32		
— Øgmundur Arnason búdarmadur samastadar.		64		
á sídunni	47	72	9	73

Gjafaranna nøfn, stétt og heimili	Gjafanna upphæd frá hverjum einstøkum		í hverri Sýslu fyrir sig	
	r.	S.	r.	S.
	Rbdl.	ß.	Rbdl.	ß.
flutt	47	72	9	73
1827. Þorvardur Jónsson vinnumadur Grundarfirdi.		48		
1828. Eyríkur Sverrisson sýslumadur Máfahlíd,	2			
1830. Kristján Magnúsen sýslumadur Stikkishólmi.	30			
1832. Jón Hákonarson hreppstjóri Narfeyri,	1			
— Vigfús Sigurdsson bóndi Brokey,	1			
— Kristján Jónsson.	1		83	24
Dala Sýsla.				
1827. Skúli Magnusson sýslumadur Skardi 6rd. ennfremur 1831, 12rd. er.	18			
— Þorvaldur Sivertsen umbodshaldari Hrappsey 5rd, ennfremur 1833, 5rd. er.	10			
1831. Einar Olafsson Dannebrogsmadur Raudseyum.	10			
— Gudmundur Jónsson hreppstjóri Þorbergsstødum 77 ß. og 1834, 20rd. er.	20	77		
1832. Bjørn Magnússon gullsmidur Hrappsey.	2		60	77
á sídunni			153	78

Gjafaranna nöfn, stétt og heimili.	Gjafanna upphæd			
	frá hverjum einstökum		í hverri Sýslu fyrir sig	
	r.	S.	r.	S.
	Rbdl.	ß.	Rbdl.	ß.
flutt			153	78
Bardastrandar Sýsla.				
1827. Fridrik Jónsson prófastur Stad.		38		
— Olafur Sivertsen prestur Flatey.	2			
— Þorkéll Gunnløgsson *examinatus iuris* Hamri.	1			
— Gudmundur Skéving agent og kaupmadur Flatey.	2			
— Eyólfur Einarsson hreppstjóri og Dannebrogsm. Svefneyum.	2			
— Arni Pálsson hreppstjóri Firdi.		38		
— Einar Olafsson forlíkunarmadur Skáleyum.		38		
— Gísli Thoroddson bóndi Hergilsey.		54		
— Þórdur Thoroddson bóndi Reykhólum.		38		
— Géstur Einarsson bóndi Hrisbóli.		77		
— Gudmundur Sigurdsson bóndi.		16		
— Jón Arason bóndi.		77		
— Jón Gislason bóndi		16		
— Jón Magnússon bóndi.		16		
— Snæbjørn Gislason bóndi Svidnum.		27		
— Jón Olafsson bóndi.		64		
á sídunni	12	19	153	78

Gjafaranna nøfn, stétt og heimili	Gjafanna upphæð frá hvørjum einstøkum r. S. Rbdl.	ß.	í hvørri Sýslu fyrir sig r. S. Rbdl.	ß.
flutt	12	19	153	78
1827. Magnús Einarsson bóndi.		16		
— Pétur Jónsson bóndi.		16		
1828. Gudbrandur Jónsson sýslumadur Feigsdal 5rd og 1831 4rd.	9			
— Kristján Steenbach kaupmadur Patrixfirdi.	2			
— Olafur Thorlacius egineignarbóndi Hvestu.	2			
— Snæbjørn Pálsson hreppstjóri Dúfansdal.	1			
— Jón Isleifsson eigineignarbóndi Saurbæ 1rbdl og 1833 64ß.	1	64		
— Olafur Bjarnason eigineignarbóndi Látrum.	1			
— Bjørn Arnfinnsson hreppstjóri Klett.		32		
— Bjarni Þórdarson bóndi Siglunesi.		20		
— Jón Haldórsson bóndi Sellátrum.		16		
— Ari Magnússon bóndi Eyri.		16		
— Bjarni Bjørnsson bóndi Kéblavík		16		
— Vigfús Jónsson bóndi Fjardarhorni.		8		
— Frá ónefndum (innsendt af Þáver:				
á sídunni	30	31	153	78

Gjafaranna nøfn, stétt og heimili.	Gjafanna upphæd: frá hverjum einstøkum r. S. Rbdl.	ß	í hverri Sýslu fyrir sig r. S. Rbdl.	ß
flutt	30	31	153	78
audi *examinatus iuris* Th. Gunnløgsen). . .	2			
1831. Þorleifur Jónsson kaupmadur Bíldudal. . .	20			
— Einar Gíslason prestur Selárdal.	2	25		
— Arni Gíslason hreppstjóri Nedrabæ		74		
— Jón Pórdarson hreppstjóri Kvíindisfélli. . . .	1	90		
— Þorgrímur Jónsson bóndi Vindheimum. . . .	1			
1833. Finnur Arason fórlíkunarmadur Eyri. . . .		38		
— Bjørn Bjørnsson bóndi Lambeyri. . . .	1			
— Olafur Gudmundsson bóndi Hjøllum. . . .		16		
— Jón Sveinsson bóndi Brecku.		12	59	94
Ísafjardar Sýsla.				
1827. Fridrik J. Svendsen Agent og Kaupmadur Ønundarfirdi 150rd ennfremur 1830 174rd 10ß er.	324	10		
— Frá ýmsum (safnad og innsendt af Sýslumanni Eben. Þorsteinss).	17	76		
á sídunni	341	86	213	76

Gjafaranna nöfn, stétt og heimili.	Gjafanna upphæð frá hvørjum einstökum r. S. Rbdl.	ß.	í hvørri Sýslu fyrir sig r. S. Rbdl.	ß.
flutt	341	86	213	76
1830. Ebeneser Þorsteinsson sýslumaður Gjarðardal.	10			
— Daði Jónsson prestur Söndum 4rd og 1832 1rd er	5			
— Jón Ásgeirsson Kapellan Holti.	2			
— Brinjólfur Hákonarson eigineignarbóndi Mýrum 20rd og 1832 2rd.	22			
— Brinjólfur Benedictsen Stúdent.	10			
— N. Chr. Paulsen höndlunarfactor Ísafirði 2rd og 1832 3rd er	5			
— Sveinn Sölvason smiður.	2			
1831. Sigurður Jónsson prestur Rafnseyri.	1	32		
— Árni Jónsson umboðshaldari Æðey	1	90		
1332. Eyólfur Kolbeinsson prestur Eyri.	2			
— Jens J. Benedictsen kaupmaður Ísafirði.	10			
— N. M. Steenbach kaupmaður Önundarfirði.	10			
— Kristján Guðmundsson hreppstjóri Vigri.	4			
1832. Símon Sigurðsson skipstjórnari Dynjanda.	4			
á síðunni	431	16	213	76

Gjafaranna nöfn, stétt og heimili	Gjafanna upphæd frá hvorjum ein stökum r. S.		í hvorri Sýslu fyrí sig r. S.	
	Rbdl.	ß.	Rbdl.	ß.
flutt	431	16	213	76
1832 Gudmundur Arason forlíkunarmadur Audkúlu.	2			
— S. Andressen skipstjónari Isafirdi	2			
— J. N. Gruntvig snidkarasveinn samastadar.	1			
— Jón Gudmudsson hreppstjóri Audkúlu.	1			
— einn íslendíngur (líklega agent og kaupmadur Fredr. Svendsen).	15			
1838. Þorkéll Gunnløgsen sýslumadur Reykjarfirdi (sjá ennfremur Bardarstrandarsýslu 1827).	1			
— Bjarni Haldórsson bóndi Gørdum.		16	453	32
Stranda Sýsla.				
1827 Þorleifur Jónsson prestur Arnesi.	2			
— Jón Salómonsson høndlunarfactor Reykjafirdi.	10			
— Grimur Alexiusson bóndi Seljanesi.		64		
— Arngrimur Jónss. bóndi Hrafnad.		27		
1828 Jón Jónsson sýslumadur Melum.	4		16	91
í Kaupmannahöfn.				
1834 og 1838 Hans Hátign Kóningurinn.	1000			
1832 Th. Hoppe Kammerjúnkur	10			
— Baldvin Einarsson *candid. juris.*	9	67		
— J. F. Magnús grosserer.	9	67		
— J. Gudmann kaupmadur.	14	52	1043	90
á sídunni			1728	1

No. 5.

Listi

yfir þá menn, sem þegið hafa verðlaun af Vesturamtsins búskapar fjársjóð fyri ímislegann dugnað búskap viðvíkjandi.

Ár		r. S. Rbdl.
1832	Sigurður bóndi Sigurðsson á Arnakoti í Mýra Sýslu, fyri kál- og kartøfla-rækt, garðahleðslu, þúfnasléttan og vatnsveitíngu.	8
1833.	Jóhann Hreppstjóri Teitsson á Osi í Snæfellsnefs Sýslu, fyri kályrkju og túnasléttun.	16
1835.	Sakarías bóndi Jónsson á Hvalsá í Stranda Sýslu, fyri garðahleðslu og vatnsveitíngu.	10
1836.	Jón bóndi Jónsson á Bárðarbúð í Snæfellsnefs S., fyri túnasléttun, garðahleðslu og kályrkju.	12
—	Arni bóndi Eyólfsson á Arnarstapa í Mýra Sýslu, fyri túngarðahleðslu og jarðarrækt.	8
—	Þorvarður Þorvarðsson búðarmaður í Móabúð í Rifi í Snæfellsnefs Sýslu, fyrir að hafa grædt út og sléttað tún á þessu býli sem áður var í eyði, ræktað kálgarða og bygt vel búðarhúsin.	10
1838.	Magnús bóndi Olafsson á Arnarbæli í Dala Sýslu, fyri garðahleðslu, túnasléttan, vatnsveitíngar og æðarvarps endurbót.	15
—	Jóhannes bóndi Jónsson á Selvelli í Snæfellsnefs Sýslu, fyrir hnakka- og kvennsøðla-smíði.	12
—	Stefán Hreppstjóri Guðmundsson á Syðri-túngu í Snæfellsnefs Sýslu, fyri rokkasmíði.	8
		í alt 99 rbdl.

Þann 31ta Decbr. 1838.